

SŁAWOMIR SZWEDOWSKI

**POLITYKA I EKONOMIKA
POSTĘPU
NAUKOWO-
-TECHNICZNEGO**

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO EKONOMICZNE

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział 1	
Przesłanki, uwarunkowania i następstwa postępu naukowo-technicznego	15
1.1. Postęp naukowo-techniczny i jego źródła	15
1.2. Postęp naukowo-techniczny i proces rozwoju społeczno-gospodarczego	19
1.3. Ekonomiczna efektywność postępu naukowo-technicznego	22
1.4. Społeczny cel gospodarowania a cele cząstkowe	27
1.5. Uwarunkowania postępu naukowo-technicznego	28
1.6. Następstwa postępu naukowo-technicznego	30
1.7. Zakres oddziaływania postępu naukowo-technicznego	35
Rozdział 2.	
Sterowanie postępow naukowo-technicznym	37
2.1. Specyfika sterowania postępow naukowo-technicznym	37
2.2. Doświadczenia w sterowaniu postępow naukowo-technicznym	39
2.3. Źródła inspiracji postępu naukowo-technicznego	41
2.4. Motywacje twórców i realizatorów postępu naukowo-technicznego	46
2.5. Kryteria wyboru przedsięwzięć postępu naukowo-technicznego	47
2.6. Szanse efektywności	50
2.7. Zastosowanie rachunku ekonomicznego w dziedzinie oceny postępu naukowo-technicznego	52
Rozdział 3	
Przedmiot i zakres polityki i ekonomiki postępu naukowo-technicznego	61.

3.1. Polityka naukowa i techniczna czy polityka naukowo-techniczna	61
3.2. Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania polityki postępu naukowo-technicznego	76
3.3. Współzależność polityki rozwoju i polityki postępu naukowo-technicznego	80
3.4. Polityka postępu naukowo-technicznego a inwestycje	82
3.5. Polityka postępu naukowo-technicznego a rachunek ekonomiczny	86
3.6. Cele i zadania ekonomiki postępu naukowo-technicznego	90
Rozdział 4	
Polityka postępu naukowo-technicznego w Polsce	106
4.1. Założenia polityki postępu naukowo-technicznego w Polsce	106
4.2. Faza przygotowania kadr i adaptacji osiągnięć światowej techniki	107
4.3. Faza socjalistycznej rekonstrukcji struktury nauki polskiej	108
4.4. Faza koncentracji badań i podnoszenia ich jakości	109
4.5. Faza rozwoju społecznej roli nauki i techniki	110
4.6. Główne problemy polityki postępu naukowo-technicznego	115
4.7. Międzynarodowe aspekty kształtowania polityki postępu naukowo-technicznego	119
Rozdział 5	
Ekonomiczna efektywność, jej formy i metody zastosowania	124
5.1. Pojęcie ekonomicznej efektywności	124
5.2. Tendencje zmian w stosowaniu formuł oceny efektywności	128
5.3. Ocena ekonomicznej efektywności postępu naukowo-technicznego w Polsce	131
5.4. Ocena efektywności działania placówek naukowo-badawczych	140
Rozdział 6	
Podstawowe kierunki doskonalenia metod oceny przedsięwzięć naukowo-technicznych w wybranych krajach socjalistycznych i w Polsce	150
6.1. Osiągnięcia krajów RWPG w dziedzinie rachunku efektywności	150
6.2. Możliwości wykorzystania doświadczeń krajów socjalistycznych w procesie doskonalenia metod oceny efektywności postępu naukowo-technicznego w Polsce	154
6.3. Wpływ zmian w systemie zarządzania na kierunki doskonalenia rachunku efektywności przedsięwzięć rozwojowych	155
6.4. Kierunki usprawnień	163
Rozdział 7	
Współczesne tendencje przemian w polityce postępu naukowo-technicznego	172
7.1. Dążenie do harmonii i równowagi	172
7.2. Przemiany w polityce postępu naukowo-technicznego	174
7.3. W kierunku społeczeństwa użytkowników	179
7.4. Mikroelektronika	179

7.5. Robotyzacja i jej następstwa	182
7.6. Od inżynierii mechanicznej do biotechnologii	192
7.7. Promocja technologii mało- i bezodpadowych	196
Rozdział 8	
W kierunku efektywnej polityki postępu naukowo-technicznego	209
8.1. Kierowanie postępow naukowo-technicznym	209
8.2. Strategia realizacji celów polityki postępu naukowo-technicznego	215
8.3. System sterowania postępow naukowo-technicznym	218
8.4. Międzynarodowe uwarunkowania polityki postępu naukowo-technicznego	222
8.5. Wpływ potencjału naukowo-badawczego na politykę postępu naukowo-technicznego	227
Zakończenie	239
Literatura	243